

Protokół

działalności komisji w postępowaniu habilitacyjnym dr Danuty Anieli Roszko

W celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Danuty Anieli Roszko w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo wszczętego 11 marca 2015 roku, 5 maja 2015 roku oraz dokonując zmiany 2 czerwca 2015 roku – zgodnie z art.18 ust. 5 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2014, poz. 1852) Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów powołała komisję habilitacyjną w składzie:

1. Przewodnicząca komisji: prof. dr hab. Maria Wojtak (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
2. Sekretarz komisji: dr hab. Helena Krasowska (Instytut Sławistyki PAN w Warszawie),
- 3.-5. Recenzenci: prof. Krystyna Szcześniak (Uniwersytet Gdański), dr hab. Norbert Ostrowski (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. Axel Holvoet (Uniwersytet Warszawski),
- 6.-7. Członkinie komisji: prof. Halina Pelc (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), prof. Viara Maldjiewa (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Habilitantka przekazała wszystkim członkom komisji pakiet prac stanowiących podstawę oceny Jej dorobku naukowego po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa. Stopień ten uzyskała w 2005 roku na podstawie rozprawy doktorskiej *Funkcjonalne odpowiedniki litewskiego perfectum w litewskiej gwarze puńskiej i w języku polskim*. Promotorem była prof. dr hab. Violetta Koseska. Monografią wskazaną jako „osiągnięcie naukowe” w myśl art. 16 ust. 2 pkt 1 i 2 Ustawy jest książka zat. *Zagadnienia kwantyfikacyjne i modalne w litewskiej gwarze puńskiej (na tle literackich języków polskiego i litewskiego)*, Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa 2015, ss. 342.

Ponadto w dorobku naukowym dr Danuty Anieli Roszko znajdują się:

1. Publikacje naukowe w czasopismach znajdujących się w bazie Web os Science lub na liście ERIH – 13 artykułów (5 autorskich, 8 współautorskich);

2. Monografia autorska (1), która jest poprawioną wersją rozprawy doktorskiej;
3. Publikacje naukowe w czasopiśmie – 9 artykułów (5 autorskich i 4 współautorskie);
4. Rozdziały w monografiach naukowych 12 artykułów (4 autorskie i 8 współautorskich).

Habilitantka wygłosiła 35 referatów na konferencjach naukowych, w tym 12 referatów za granicą: Ukraina, Słowenia, Słowacja, Litwa, Łotwa, Bułgaria. W latach 2008-2011 była wykonawczynią w projekcie Mondilex finansowanego przez 7 Program Ramowy UE (kierownik Ludmila Dimitrova), w latach 2013-2015 jest wykonawczynią w Clarin-PL (kierownik Maciej Piasecki). Warto wspomnieć także, że dr Danuta Aniela Roszko była wykonawczynią Trójjęzycznego Bułgarsko-Polsko-Litewskiego Korpusu Równoległego w projekcie BG-Clarin, a także realizowała projekty we współpracy z przedsiębiorcami, np. TestCV.

Brała udział w warsztatach oraz sesjach, była także członkiem komitetu organizacyjnego w 12 konferencjach międzynarodowych i sesjach naukowych.

Jako pracownik Instytutu Sławistyki PAN posiada także dorobek dydaktyczny, m.in. w Studium Doktoranckim prowadziła zajęcia i warsztaty: *z praktycznej nauki języka litewskiego, podstawy gramatyki języka litewskiego z jednoczesnym odniesieniem do języków polskiego i rosyjskiego, przykłady zastosowania korpusów równoległych i porównawczych w badaniach językoznawczych*. W Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Płocku w latach 2001-2013 nauczwała Habilitantka języka rosyjskiego. Wykonuje liczne tłumaczenia: przysięgłe i zwykłe (język litewski, rosyjski).

Po zapoznaniu się z wyżej przedstawionym dorobkiem naukowym dr Danuty Anieli Roszko recenzenci przygotowali recenzję, a pozostali członkowie komisji opinie na piśmie. Wszystkie recenzje mają konkluzję pozytywną.

Prof. zw. dr hab. Krystyna Szcześniak, oceniając osiągnięcie naukowe pisze: „Habilitantka w recenzowanej monografii wykorzystała nowoczesne jej zdaniem teorie oraz dwa korpusy: gwary puńskiej (swego autorstwa) i językowy polsko-litewski (stworzony przy współpracy R. Roszko), uważając, iż znacznie odmienia one warsztat dialektologa oraz pozwolą na uzyskanie informacji wydobywanych z poziomu semantyki zdania, a do tej pory niezauważalnych w tradycyjnych badaniach”. Omawiając dalszą

część monografii, Recenzentka zauważa, „Mam pewne zastrzeżenia do końcowej części pracy, nazwanej Podsumowaniem (s. 256-początek strony 268). Jest to klasyczne streszczenie zawartości poszczególnych rozdziałów (taka też wersja pojawia się w streszczeniu angielskim i litewskim na stronach 270-279), a dopiero na dwóch ostatnich stronach (268-269) znajduje się (widziałabym to jako część bardziej rozbudowaną) właściwe podsumowanie tej monografii. Gdyby ten tekst miałby być wznawiany, w początkowej części podsumowania położyłabym nacisk na to, co wynika z całej pracy, a w nawiasie dałabym dopiero numery rozdziałów”.

W podsumowaniu oceny dzieła stanowiącego osiągnięcie habilitacyjne profesor Krystyna Szcześniak stwierdza: „Monografia jest tym bardziej cenna, iż jej Autorka jest autochtonką, dobrze zna zarówno teren badań, jak i samych respondentów oraz gwarę, jaką się posługują, przy bardzo dobrej znajomości języka literackiego polskiego i litewskiego. W badaniach terenowych, nagraniach, zawsze ułatwia to zbieranie materiału, choć czasem utrudnia już prace na etapie jego opracowywania (wiele spraw jest dla takiego badacza oczywistych, zrozumiałych, zna niejednokrotnie osobiście autorów wypowiedzi i w efekcie – pewne dane, dlań oczywiste – pomija).

Warto tu zwrócić uwagę na to, iż metoda, zaprezentowana w monografii pozwala na wydobycie z badanej gwary pewnych cech, które (przynajmniej na razie) nie zostały zauważone podczas stosowania metod tradycyjnych”.

„W sumie samą rozprawę habilitacyjną, jaką jest monografia *Zagadnienia kwantyfikacyjne i modalne w litewskiej gwarze puńskiej (na tle literackich języków polskiego i litewskiego)*, ... , widzę jako tekst przedstawiający zastosowanie stosunkowo nowej metody, stworzonej przez określoną grupę osób i przez nich wykorzystywaną do tej pory w opisie i porównaniach języków etnicznych, którą, zdaniem autorki można wykorzystać również podczas analizy systemu gwarowego (co też robi; i to jej własny, samodzielny wkład w rozwój tychże badań). Wszystkie metody, które pozwalają na pełniejszy opis badanego zjawiska (tu wyjątkowo złożonego, bo podlegającego wpływom języków litewskiego i polskiego oraz dialektów czy też gwar) są dobre. Być może czas zweryfikuje te badania inaczej, jednak obecnie mogę (z zastrzeżeniami, które wpisałam wyżej) uznać monografię za uprawniającą do nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawczej”, pisze profesor Krystyna Szcześniak.

Oceniając pozostałą część dorobku habilitacyjnego dr Danuty Anieli Roszko, recenzentka stwierdza, „iż jest on wystarczający dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawczej. Habilitantka podejmuje w swych samodzielnych pracach oraz tekstach pisanych we współautorstwie zarówno zagadnienia związane z regionem (zmianami w nim zachodzącymi), zamieszkującą go mniejszością narodową i odmianką językową, jaką się ona posługuje, jak i zajmuje się prezentacją korpusów językowych tworzonych przez siebie (gwara puńska) i współautorów (korpusy wielojęzyczne) oraz wniosków wynikających z użycia nowego (stale doskonalonego) narzędzia, jakim jest ów język pośrednik. Nowością jest też wprowadzanie do badania gwary puńskiej nowej metody badawczej i przedstawianie jej wyników”.

Ocena dorobku naukowego oraz osiągnięcia habilitacyjnego przygotowana przez profesora Axela Holvoeta jest również pozytywna. Stwierdził on, że „Wymienione zakresy tematyczne nie są rozłączne: gwara litewska Puńska jest obiektem jednego projektu korpusowego Habilitantki ... i zajmuje ona wydatną pozycję w jej badaniach konfrontatywnych. Warte podkreślenia jest to, że gwara Puńska jest tu traktowana jako pełnowartościowy obiekt badań obok litewskiego języka literackiego, tzn. jako autonomiczny system językowy wymagający takich samych narzędzi opisu, jak i język literacki, a nie jako odmiana lokalna sprowadzająca się do zbioru osobliwości fonetycznych, morfologicznych i leksykalnych rozpatrywanych przez pryzmat odmiany standardowej. ... W tym sensie publikacje naukowe dr Danuty Roszko stanowią nową jakość również w kontekście dialektologii litewskiej”. Oceniając monografię recenzent pisze: „Temat w literaturze nie jest nowy, ale Autorka prezentuje oryginalne ciekawe podejście, zakładając, że znaczenie danej formy opiera się na ukrytej warunkowości”. Wymienia recenzent także „słabe osadzenie omawianej w pracach problematyki w światowej literaturze lingwistycznej”, wymienia on także publikacje, zwłaszcza literaturę anglojęzyczną, którą należałoby uwzględnić w tematyce zainteresowań Habilitantki. Na zakończenie Profesor Axel Holvoet stwierdza, że dorobek dr Danuty Roszko w zakresie działalności badawczej jest tematycznie ambitny i reprezentuje przyzwoity poziom naukowy, i że realizowane przy jej udziale projekty w zakresie lingwistyki korpusowej i inżynierii lingwistycznej mają duże znaczenie dla lituanistyki i bałtystyki. Wymienione

dokonania można uznać za znaczący wkład w polską lituanistykę i za podstawę do przyznania stopnia doktora habilitowanego.

Profesor Norbert Ostrowski w swojej recenzji nadmienił, iż rozprawa habilitacyjna stanowi novum w polskich i litewskich badaniach dialektologicznych. Wątpliwości, które wymienił profesor Norbert Ostrowski dotyczą szczegółów gwarowych puńskiej mowy. Konkluzja recenzji przedstawia się następująco: „Dr Danuta Roszko spełnia wymogi określone w ustawie o stopniach i tytułach naukowych i wnoszę o dopuszczenie dr Danuty Roszko do dalszych działań związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym”.

Opinie pozostałych członków Komisji Habilitacyjnej są również pozytywne i załączone do protokołu. W opinii profesor Haliny Pelc: „Monografia nie jest wolna od usterek, ale stanowi ważne metodologicznie i poznawczo ujęcie „opisu poziomu semantycznego gwary: modalności oraz określoności/nieokreśloności zgodnie z teorią kwantyfikacji zakresowej” (s. 19). Pokazuje nowe ujęcie i nowe spojrzenie na opis konfrontatywny systemów językowych, zróżnicowanych nie tylko na płaszczyźnie regionalnej i normatywnej, ale także semantyczno-strukturalnej”. Profesor Halina Pelc podkreśla, że „Zarówno książka *Zagadnienia kwantyfikacyjne i modalne w litewskiej gwarze puńskiej (na tle literackich języków polskiego i litewskiego)*, wskazana jako osiągnięcie habilitacyjne, jak i dorobek naukowo-organizacyjny Pani dr Danuty Anieli Roszko, odpowiadają wymogom stawianym w przwodzie habilitacyjnym i są wystarczające do poparcia wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo”.

Profesor Viara Maldjiewa w opinii napisała „W konkluzji uważam, że osiągnięcia i aktywność naukowe dr Danuty Roszko stanowią wystarczającą podstawę do nadania jej stopnia doktora habilitowanego”.

31 sierpnia 2015 roku odbyło się posiedzenie komisji habilitacyjnej. W posiedzeniu wzięły udział następujące osoby: dr hab. Helena Krasowska, prof. Halina Pelc, prof. Krystyna Szcześniak, prof. Maria Wojtak. Profesorowie: Axel Holvoet i Norbert Ostrowski uczestniczyli online poprzez połączenie Skype (na co zezwala Ustawa „O obradach w formie wideokonferencji (§ 15 ust. 2 Rozporządzenia). Prof. Viara Maldjiewa była nieobecna.

Otwierając posiedzenie, przewodnicząca stwierdziła jego prawomocność (ustawowe kworum to sześć osób), przypomniała, że zadaniem komisji jest wypracowanie opinii w

sprawie nadania dr Danucie Roszko stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo. Ocenie podlega w tym przypadku monografia przedstawiona jako dzieło w rozumieniu ustawy i uznana przez członków komisji (zarówno recenzentów, jak i członków opiniodawców) za znaczny wkład w rozwój lingwistyki – zwłaszcza lituanistyki. Zgodnie z wymogami ustawy zadaniem komisji jest także wydanie opinii o pozostałych składnikach dorobku Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora. W tym zakresie oceniający eksperci też byli zgodni i stwierdzili, iż można ów dorobek uznać za przejaw istotnej aktywności naukowej. Uczestnicy posiedzenia zgodzili się wobec jednomyslności pozytywnych opinii na temat dorobku naukowego i organizacyjnego dr Danuty Roszko, a także zapoznania się przez członków komisji z recenzjami i opiniami wyrażonymi na piśmie przed posiedzeniem, dłuższa i wielowątkowa dyskusja nie jest potrzebna.

Przystąpiono więc do głosowania. W jawnym głosowaniu brało udział 6 osób, cztery osoby będące na miejscu, a dwie osoby online. Za wyrażeniem pozytywnej opinii w sprawie nadania dr Danucie Anieli Roszko stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo opowiedziało się 6 osób za, przeciw 0, wstrzymało się od głosu 0.

Podczas posiedzenia podjęto Uchwałę wyrażającą pozytywną opinię w sprawie nadania dr Danucie Anieli Roszko stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Podpisy członków komisji biorących udział w głosowaniu:

prof. dr hab. Maria Wojtak *M. Wojtak*

dr hab. Helena Krasowska *H. Krasowska*

prof. dr hab. Krystyna Szcześniak *K. Szcześniak*

prof. dr hab. Axel Holvoet *A. Holvoet*

dr hab. Norbert Ostrowski *N. Ostrowski*

prof. dr hab. Halina Pelc *H. Pelc*